

MMM Dnro 64/00.03.01/2017
Evira Dnro 531/0000/2017

**Maa- ja metsätalousministeriön ja Elintarviketurvallisuusviraston välinen
tulossopimus 2017–2021**

SISÄLLYSLUETTELO

Sisältö

1. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN TOIMIALAN YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS JA HALLINNONALAN VIRASTOJEN TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS JA VOIMAVAROJEN HALLINTA SEKÄ ELINTARVIKETURVALLISUUSVIRASTON TAVOITELINJAUKSET	3
1.1 Elintarviketurvallisuusviraston toimintaan liittyvä yhteiskunnallinen vaikuttavuus (TA 2017) ..	3
1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus (TA 2017)	3
1.3 Voimavarojen hallinta (TA 2017)	4
1.4 Elintarviketurvallisuusviraston tehtävät ja tahtotila	4
2. ELINTARVIKETURVALLISUUSVIRASTON VUODEN 2017 TULOSTAVOITTEET JA ALUSTAVAT TAVOITTEET VUOSILLE 2018–2021	6
2.1 Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet	6
2.2 Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet	7
2.3 Voimavarojen hallinnan tavoitteet	10
3. SEURANTA JA RAPORTOINTI	12
LIITE 1: Tulostavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet, niiden aikataulutus sekä tunnusluvut ja laskelmat	13
LIITE 2: Elintarviketurvallisuusviraston perustehtäviin vaikuttavan toimintaympäristön kuvaus.....	22

1. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN TOIMIALAN YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS JA HALLINNONALAN VIRASTOJEN TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS JA VOIMAVAROJEN HALLINTA SEKÄ ELINTARVIKETURVALLISUUSVIRASTON TAVOITELINJAUKSET

1.1 Elintarviketurvallisuusviraston toimintaan liittyvä yhteiskunnallinen vaikuttavuus (TA 2017)

- A1. Maaseutu on elinvoimainen paikka yrittää ja asua.
- A2. Edellytykset biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyiselle kasvulle ovat hyvät.
- A3. Uusiutuvia luonnonvaroja käytetään kestävästi samalla sovittaen yhteen luonnonvarojen käytön ja suojelun tarpeet.
- A4. Ihmisten, eläinten ja kasvien terveys, hyvinvointi ja turvallisuus on varmistettu vastuullisella toiminnalla.
- A5. Luonnonvara-, kiinteistö- ja paikkatiedot palvelevat laajasti yhteiskunnan tarpeita tukien kilpailukykyä.

Nämä vaikuttavuustavoitteet ovat voimassa myös vuosina 2018–2021, ellei muusta päätetä.

Lisäksi Evira toteuttaa osaltaan seuraavia hallitusohjelman kärkihankkeita ja muita hallitusohjelmataavoitteita:

- suomalainen ruoantuotanto kannattavaksi, kauppatase ja sininen biotalous nousuun”, joka sisältyy Biotalous ja puhtaat ratkaisut painopistealueelle
- virasto osallistuu säädösten sujuvoittamista ja normipurkua koskeviin hallitusohjelman kärkihankkeisiin oman tehtäväalueensa osalta.

1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus (TA 2017)

Toiminta on tuloksellista ja voimavarat suunnataan tehokkaasti yhteiskunnallisen vaikuttavuuden saavuttamiseksi.

- B1. Tukijärjestelmät ovat yksinkertaiset, hallinnollinen taakka on keveä ja lainsäädännön laatu on hyvä.
- B2. Hallintomme on avoin, palveleva, tehokas ja verkostoitunut.
- B3. Hallinnonala hyödyntää digitaalista teknologiaa, yhteisiä tietolähteitä ja integroituja tietovirtoja oman toiminnan tuottavuuden sekä koko toimialan kilpailukyvyn edistämiseksi.
- B4. Valtion ja hallinnonalan konsernipalveluja hyödynnetään täysimääräisesti.
- B5. Hallinnonalan tutkimus- ja kehittämistoiminta vastaa ennakoivasti yhteiskunnan tietotarpeisiin ja vahvistaa kansallista innovaatiojärjestelmää.

1.3 Voimavarojen hallinta (TA 2017)

Huolehditaan siitä, että tehtävät ovat tasapainossa voimavarojen kanssa.

- C1. Tehtävät ja toiminta on sopeutettu määrärahojen puitteisiin.
- C2. Toimitilahallinta ja hankintatoimi sekä toimipaikkaverkko ovat tehokkaita.
- C3. EU:n ja muu ulkopuolinen rahoitus on tehokkaasti hyödynnetty.
- C4. Hallinnon rakenteet tukevat tuottavuuden kasvua, ohjaamista ja johtamista.
- C5. Henkilöstö on osaavaa ja voi hyvin.

Näitä toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tavoitteita (kohdat 1.2–1.3) sovelletaan myös vuosina 2018–2021, ellei muusta päätetä.

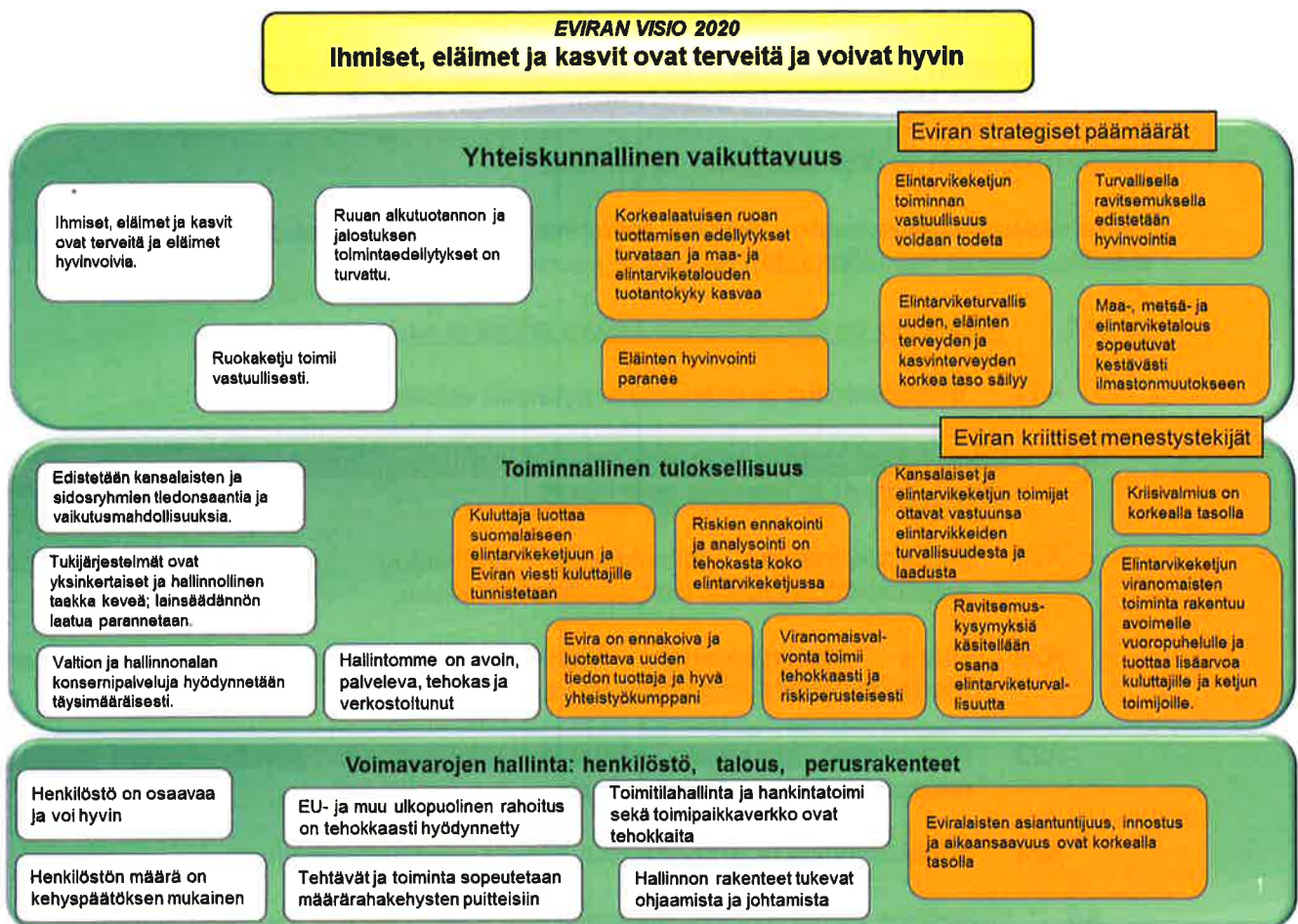
1.4 Elintarviketurvallisuusviraston tehtävät ja tahtotila

Elintarviketurvallisuusvirastosta annetun lain (25/2006) mukaan Eviran tehtävänä on elintarvikkeiden ja maa- ja metsätalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuuden ja laadun, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kasvinterveyden valvonta ja tutkimus.

Eviran toiminta-ajatuksena on edistää turvallisuutta, laatua ja luotettavuutta elintarvikeketjussa luonnosta lautaselle. Evira pyrkii siihen, että elintarvikkeiden ja maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja jäljitettävyyys, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä kasvinterveys ovat huipputasoa maailmassa. Visiona on myös, että Suomen elintarvikeketju toimii asiakas- ja kuluttajalähtöisesti ja on kansainvälisesti kilpailukykyinen ja noudattaa kestävän kehityksen periaatteita.

Eviran strategiset päämäärät ovat:

- 1. Elintarviketurvallisuuden, eläinten terveyden ja kasvinterveyden korkea taso säilyy.
- 2. Eläinten hyvinvointi paranee.
- 3. Korkealaatuisen ruoan tuottamisen edellytykset turvataan ja maa- ja elintarviketalouden tuotantokyky kasvaa.
- 4. Maa-, metsä- ja elintarviketalous sopeutuvat kestävästi ilmastonmuutokseen.
- 5. Elintarvikeketjun toiminnan vastuullisuus voidaan todentaa.
- 6. Turvallisella ravitsemuksella edistetään hyvinvointia.

Kuva 1. Eviran strategiakartta

Evira on elintarvikeketjun, kasvinterveyden sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan keskusviranomaisen. Evirassa on prosessiorganisaatio, jossa toiminnasta vastaavat toimialat tehtäväalueillaan. Toimialoja ovat neljä ydinprosessia (elintarviketurvallisuus, eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvintuotannon edellytykset ja kasvinterveys sekä tieteellinen tutkimus ja riskinarviointi) sekä kolme ydinprosesseja tukevaa palvelutoimialaa (laboratoriopalvelut, johdon strateginen tuki ja hallintopalvelut). Eviran tieteellinen tutkimus on Eviran strategian mukaista ja kytkeytyy erityisesti elintarviketurvallisuuden sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan. Eviran johtamisjärjestelmässä kukin toimiala vastaa prosessiensa strategisesta ja operatiivisesta johtamisesta.

2. ELINTARVIKETURVALLISUUSVIRASTON VUODEN 2017 TULOSTAVOITTEET JA ALUSTAVAT TAVOITTEET VUOSILLE 2018–2021

Tulossopimuksen tunnusluvuissa ei ole otettu huomioon Mavi-Evira yhdistymisen, maakuntauudistuksen eikä EU:n uuden ohjelmakauden 2021–2027 vaikutuksia.

2.1 Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

Elintarviketurvallisuusvirasto tukee toiminnallaan edellä kohdassa 1.1 todettuja yhteiskunnallisia vaikuttavuuden tavoitteita seuraavasti.

A1. Maaseutu on elinvoimainen paikka yrittää ja asua.

A11. Säädosohjaus ja viranomaiskäytännöt edistävät yrittäjyyttä.

A2. Edellytykset biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyiselle kasvulle ovat hyvät:

A21. Elintarvikeketjun kilpailukyky vahvistuu nykyistä vahvemmallalla asiakaslähtöisyydellä viranomaistoiminnassa.

A22. Uusia elintarvikkeiden vientimarkkinoita on avattu ja uusia markkinoillepääsyhankkeita on käynnistetty.

A23. Pk-yritysten osaamista elintarvikelainsäädännön soveltamisessa lisätään neuvonnan ja koulutuksen avulla.

A24. Säädosohjaus ja viranomaiskäytännöt edistävät yrittäjyyttä.

A3. Uusiutuvia luonnonvaroja käytetään kestävästi samalla sovittaen yhteen luonnonvarojen käytön ja suojelun tarpeet:

A31. Vesien ja maaperän suojelun, luonnon monimuotoisuuden, ilmastonmuutoksen torjunnan ja siihen sopeutumisen vaatimukset on huomioitu ruokaketjun toiminnassa.

A32. Resurssien käyttö ja ravinteiden kierrätys tehostuvat ja luovat uutta liiketoimintaa.

A4. Ihmisten, eläinten ja kasvien terveys, hyvinvointi ja turvallisuus on varmistettu vastuullisella toiminnalla.

A39. Vaarallisia tai helposti leviäviä eläintauteja ei esiinny eikä uusia vaarallisia kasvintuhoojia asetu maahan pysyvästi.

A40. Eläinten hyvinvointi on korkealla tasolla.

A41. Elintarvikeketjun vastuulliset toimintatavat ovat käytössä ja niitä on kehitetty yhdessä elinkeinon kanssa.

A42. Viranomaisvalvonta on tehokasta, yhtenäistä, riskiperusteista ja vaikuttavaa.

A43. Vaatimustenmukaisia diagnostiikka- ja analyysipalveluita on saatavilla riittävästi.

A44. Mikrobilääkeresistenssi eläimissä ja elintarvikkeissa on hallinnassa.

A45. Kuluttajat saavat elintarvikkeista oikeaa ja riittävää tietoa.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulutus on kuvattu liitteessä 1.

Yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevien strategisten tavoitteiden keskeiset Elintarviketurvallisuusviraston tunnusluvut:

Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu (TA 2017)

	2013	2014	2015	2016–2021 tavoite
Vaarallisia tai helposti leviäviä eläintauteja (kpl)	2	0	0	0
Vaarallisia kasvintuhoojia (uusia pysyvästi) (kpl)	0	1	0	0
Eläinten hyvinvointikorvauksia saaneiden tilojen osuus kotieläintiloista (%)	36	38	42	kasvaa
Raportoidut elintarvikevälikkeiset ruokamyrkytysepidemiat (kpl)	43	36	40	alle 45
— niissä sairastuneiden määrä (kpl)	573	702	655	alle 1 000
Salmonellan esiintyvyys (%)				
— elintarviketuotantoeläimissä ja elintarvikkeissa	alle 1	alle 1	alle 1	alle 1
— elintarviketuotantoeläinten rehuissa	alle 0,5	0	0	0
OIVA-huoneistotarkastuksissa parhaimpien tason saavuttaneet kohteet (%)	82,4	86	88	yli 85
Vaatimukset täyttävien tarkastuskohteiden osuus (%)				
— maatalouden tuotantopanokset (siemenet, lannoitevalmisteet, kasvinsuojeluaineet ja rehut)	yli 95	yli 95	yli 94	yli 95
— luonnonmukainen elintarvikeketju	yli 95	97	98	yli 95
— otantaan perustuva eläinsuojeluvalvonta	71	78	82	yli 85

Nämä vaikuttavuustavoitteet ovat voimassa myös vuosina 2018–2021, ellei muusta päätetä.

2.2 Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

Elintarviketurvallisuusvirastolle asetetaan edellä kohdassa 1.2. todettujen toiminnallisten tuloksellisuuden tavoitteiden perusteella seuraavat tavoitteet:

B1. Tukijärjestelmät ovat yksinkertaiset, hallinnollinen taakka on keveä ja lainsäädännön laatu on hyvä.

- Vähennetään viljelijöiden ja toimijoiden hallinnollista työtä sähköistämällä toimintoja ja vähentämällä päällekkäistä tiedonkeruuta.
- Lisätään joustoa viranomaisten ja toimijoiden ohjaukseen ja erotellaan selkeästi säädösten asettamat vaatimukset ja suosituksen kaltaiset ohjeet.

B2. Hallintomme on avoin, palveleva, tehokas ja verkostoitunut.

- Yksinkertaistetaan ja sujuvoitetaan lupa- ja ilmoituskäytäntöjä.
- Kehitetään menetelmiä valvonnan vaikuttavuuden saavuttamiseksi.
- Käynnistetään Elintarviketurvallisuusviraston ja Maaseutuviraston yhdistäminen
- Vahvistetaan asiantuntijayhteistyötä hallinnonalan virastojen kesken.
- Palvelulupaus:
 - Evira suunnittelee, tekee ja kehittää toimintaansa yhdessä asiakkaiden ja kumppanien kanssa. Asiakkaat ja kumppanit otetaan mukaan strategiaprosessiin, palvelumuotoiluun, valvonnan suunnitteluun, toiminnan tulosten tarkasteluun ja keskeisiin kehittämishankkeisiin.

- Evira yhdenmukaistaa valvontaa ja huolehtii valvontaketjun ammattitaitoisuudesta.
- Keskeisistä laboratoriotutkimuksista 80 % on suoritettu tavoiteajassa.

B3. Hallinnonala hyödyntää digitaalista teknologiaa, yhteisiä tietolähteitä ja integroitua tietovirtoja oman toiminnan ja tuottavuuden sekä koko toimialan kilpailukyvyyn edistämiseksi.

- Evira pyrkii datan yhdistämiseen ja avaamiseen yhdessä muiden datan tuottajien kanssa.
- Eviran laboratorioissa otetaan käyttöön automatisaatioon ja digitalisaatioon perustuvia robotteja.
- Evira osallistuu aktiivisesti toimialan kokonaisarkkitehtuurityöhön ja hallintamallin kehittämiseen.
- Prosessien sujuvuus ja häiriöttömyys pyritään varmistamaan myös maakuntauudistuksen yhteydessä.

B4. Valtion ja hallinnonalan konsernipalveluja hyödynnetään täysimääräisesti.

- Virasto osallistuu yhteisen ympäristön ja yhteisten palvelujen toteutukseen sekä ottaa käyttöön KaPA-lain edellyttämät tukipalvelut.

B5. Hallinnonalan tutkimus- ja kehittämistoiminta vastaa ennakoivasti yhteiskunnan tietotarpeisiin ja vahvistaa kansallista innovaatiojärjestelmää.

- Evira tekee yliopisto- ja sektoritutkimusyhteistyötä erityisesti Helsingin yliopiston ja LYNETin kanssa ja noudattaa Eviran tieteellisen tutkimuksen toimenpideohjelmaa vuosille 2015–2019.

Näitä tavoitteita sovelletaan myös vuosina 2018–2021, ellei muusta päätetä.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulutus on kuvattu liitteessä 1.

Toiminnallista tuloksellisuutta koskevat keskeiset tunnusluvut:

Kustannukset, tuotot ja henkilötövuodet toiminnoittain

Toimialat ja niiden päätoiminnot ¹⁾	Toteutuma 2015			Ennuste 2016			Tavoite 2017		
	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv
Elintarviketurvallisuus	28 892	13 416	321	25 623	11 574	283	25 338	11 964	283
- tieteellinen tutkimus ja riskinarviointi									
- laboratoripalvelut									
- Mikrobiologinen elintarviketurvallisuus									
- Lihantarkastus									
- Kemiallinen elintarviketurvallisuus ja elintarvikkeista annettavat tiedot									
- Rehujen turvallisuus ja laatu									
- Vientiedellytysten turvaaminen									
Eläinten terveys ja hyvinvointi	19 716	2 967	186	21 647	3 684	198	21 354	3 808	198
- tieteellinen tutkimus ja riskinarviointi									
- laboratoripalvelut									
- Eläintautien ja zoonoosien torjunta									
- Eläinten lääkitseminen ja terveyden edistäminen									
- Eläinten hyvinvointi									
- Eläinten tunnistaminen									
- Täydentävät ehdot									
- Eläinlääkärin ammatinharjoittamisasiat									
Kasvintuotannon edellytykset ja kasvinterveys	11 823	5 750	125	15 588	6 187	163	15 416	6 395	163
- tieteellinen tutkimus ja riskinarviointi									
- laboratoripalvelut									
- Siemen ja lajike									
- Lannoitevalmisteiden turvallisuus ja laatu									
- Kasvinterveys ja taimiaineistot									
- Viljan käyttökelpoisuus ja turvallisuus									
Yhteensä	60 431	22 133	632	62 858	21 445	644	62 108	22 167	644

¹⁾ Organisaatiouudistuksesta johtuen luvut on esitetty toimialatasolla.

Tunnusluku	Toteuma 2015	Ennuste 2016	Tavoite 2017	Alustava tavoite 2018	Alustava tavoite 2019	Alustava tavoite 2020	Alustava tavoite 2021
Toiminnallinen tehokkuus							
Kokonaistuottavuus ¹⁾	100,4	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus ¹⁾	105,3	101	101	101	101	101	101
Eviran virastokohtaiset tunnusluvut:							
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, % ²⁾	100	100	100	100	100	100	100
Tuotokset ja niiden kehitys							
Tieteelliset referoidut julkaisut (kpl) ³⁾	27	26	24	24	23	23	23
Alansa parhaaseen neljänneeseen kuuluvissa sarjoissa julkaistujen osuus (%)			50	50	50	50	50
Muut tieteelliset julkaisut (kpl) ³⁾							
Muut julkaisut (kpl) ³⁾	55	55	53	53	53	53	53
Elintarviketurvallisuus							
Vertailulaboratoriotoiminta (htv)	10	10	10	10	10	10	10
Laboratoriotutkimukset (kpl)	56 000	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	75	75	75	75	75	75	75
Valvonnan toimenpiteet (kpl)	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650
- Ensisaapumisvalvonta	300	300	300	300	300	300	300
- Kasvisten kaupanormit	50	50	50	50	50	50	50
- Luonnonmukainen tuotanto	900	900	900	900	900	900	900
- Eläinlääkinnällinen rajatarkastus	400	400	400	400	400	400	400
Lihantarkastus (1 000 kg)	370 000	370 000	375 000	380 000	380 000	380 000	380 000

Tunnusluku	Toteuma 2015	Ennuste 2016	Tavoite 2017	Alustava tavoite 2018	Alustava tavoite 2019	Alustava tavoite 2020	Alustava tavoite 2021
Eläinten terveys ja hyvinvointi							
Vertailulaboratoriotoiminta (htv)	20	20	20	20	20	20	20
Laboratoriotutkimukset (kpl)	230 000	220 000	220 000	220 000	220 000	220 000	220 000
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	56	56	56	56	56	56	56
Valvonnan toimenpiteet (kpl)	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
- Luonnonmukainen tuotanto ⁴⁾	0	0	0	0	0	0	0
- Eläinlääkinnällinen rajatarkastus	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Kasvintuotannon edellytykset ja kasvinterveys							
Vertailulaboratoriotoiminta (htv)	4	4	4	4	4	4	4
Laboratoriotutkimukset (kpl)	51 200	51 200	51 200	51 200	51 200	51 200	51 200
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	47	47	47	47	47	47	47
Valvonnan toimenpiteet (kpl)	6 612	6 612	6 612	6 612	6 612	6 612	6 612
- Rehut ja lannoitevalmisteet	157	157	157	157	157	157	157
- Siementuotanto	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
- Kasvinterveys	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700
- Metsänviljelyaineiston taimiharhat ja varastot	35	35	35	35	35	35	35
- Venäjän tuontipuu	3 100	3 100	3 100	3 100	3 100	3 100	3 100
- Luonnonmukainen tuotanto ⁴⁾	120	120	120	120	120	120	120
- Kasvintuhojien torjuntapäätökset (kpl)	176	117	50	50	50	50	50
Laadunhallinta ja sen kehitys							
Asiakastytyväisyys				määrämuo- toinen seu- ranta käyn- nistyy			
Ulkop. rahoituksen hankehakemukset (kpl) ³⁾	15	12	15	15	15	15	15
- josta hyväksytyt rahoituspäätökset (%) ³⁾	13	17 (alustava tieto)	13	13	13	13	13
Sähköisten palveluiden häiriöttömyys, % ⁵⁾							
- Evira.fi			99	99	99	99	99
- Eläintietojärjestelmä			99	99	99	99	99
- Oiva			99	99	99	99	99
Green Office -ympäristö- järjestelmä	Hyväksytty	Hyväksytty	Hyväksytty	Hyväksytty	Hyväksytty	Hyväksytty	Hyväksytty
Siirtomenoihin liittyvät suoritteet							
Tuotantoeläinten hävittäminen	36 500	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	
- Naudat (kpl)	6 500	6 500	7 000	7 000	7 000	7 000	
- Lampaat ja vuohet (kpl)	7 100	7 100	7 100	7 100	7 100	7 100	
- Sika ja siipikarja (1 000 kg)	50	50	50	50	50	50	

1) Tuottavuusindeksi perustuu Tilastokeskuksen julkaisemaan valtion tuottavuustilastoon.

2) Sisältää muiden maksullisen toiminnan suoritteiden osalta v. 2016 alkaen hintatukea.

3) Tunnusluku koskee vain tutkimuslaitoksia

4) Kasvintuotannon edellytysten ja kasvinterveyden luonnonmukainen tuotanto sisältää vuodesta 2015 alkaen myös eläinten terveyden ja hyvinvoinnin luonnonmukaisen tuotannon

5) Tarkoitetaan viraston asiakkaiden käytössä olevien sähköisten palveluiden todellista, teknistä käytössä oloaika suhteessa tavoiteltuun käytössäoloaikaan (= 24/7) %:na.

Maksullista toimintaa koskevat keskeiset tunnusluvut, tavoitteet ja niiden arvioitu kehitys sekä henkilötyövuodet on kuvattu liitteessä 1.

2.3 Voimavarojen hallinnan tavoitteet

Elintarviketurvallisuusvirastolle asetetaan edellä kohdassa 1.3 todettujen voimavarojen hallintaa koskevien tavoitteiden perusteella seuraavat tavoitteet.

Evira osallistuu maakuntaudistukseen liittyvään ympäristöterveydenhuollon uudistuksen valmisteluun tuomalla siihen elintarviketurvallisuusketjun tehtävien toimeenpanon sekä

kuntien yhteistoiminta-alueiden ja aluehallinnon ohjauksen näkökulman. Päätettävän organisaation vaikutukset Eviran organisaation arvioidaan erikseen.

C1. Tehtävät ja toiminta on sopeutettu määrärahojen puitteisiin.

- Jatketaan edelleen hallittua kulutusta kehysten puitteissa sekä kehitetään uusia toimintamalleja.

C2. Toimitilahallinta ja hankintatoimi sekä toimipaikkaverkko ovat tehokkaita.

- Lisätään tilatehokkuutta uusilla toimitilaratkaisuilla ja uusilla työn tekemisen malleilla. Tuleva synergialaboratoriohanke tukee tavoitteen toteutumista.

C3. EU:n ja muu ulkopuolinen rahoitus on tehokkaasti hyödynnetty.

- Kehitetään edelleen Eviran sisäistä tukipalvelua ulkoisten rahoituskanavien hyödyntämiseksi.

C4. Hallinnon rakenteet tukevat tuottavuuden kasvua, ohjaamista ja johtamista

- Evira siirtyy prosessiorganisaatioon ja panostaa prosessien kehittämiseen tavoitteena palvella asiakkaitaan nykyistä paremmin.

C5. Henkilöstö on osaavaa ja voi hyvin.

- Otetaan käyttöön henkilöstöstrategia.
- Kiinnitetään huomiota henkilöstön motivointiin sekä vuorovaikutuksen parantamiseen.
- Kehitetään johtamisosaamista tukemaan henkilöstön hyvinvointia.

Näitä tavoitteita sovelletaan myös vuosina 2018–2021, ellei muusta päätetä.

Voimavarojen hallintaan liittyvien tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulutus on liitteessä 1.

Voimavarojen hallintaa koskevat keskeiset tunnusluvut ja niiden ennakoitu kehitys:

Tunnusluku	Toteuma 2015	Ennuste 2016	Tavoite 2017	Alustava tavoite 2018	Alustava tavoite 2019	Alustava tavoite 2020	Alustava tavoite 2021
Henkilöstön rakenne							
- Henkilöstömäärä, henkilötyövuotta, josta							
- toimintamenomomentilta palkattu	632	640	640	640	638	636	634
- muilta TA-momenteilta palkattu		4	4				
Hyvinvointi ja osaaminen							
- Työtyytyväisyysindeksi, indeksiluku 1-5 (VMBaro)	3,44	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6
(- Työyhteisöindeksi (VM/Baro)) ¹⁾							
(- Johtajuusindeksi) ¹⁾							
(- Innovointikyvykyys) ¹⁾							
- Johtaminen	3,25	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,4
- Työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet	3,92	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
- Palkkaus	2,64	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
- Osaaminen, oppiminen ja uudistuminen	3,36	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5
- Työyhteisön toimintakulttuuri	3,86	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0

Tunnusluku	Toteuma 2015	Ennuste 2016	Tavoite 2017	Alustava tavoite 2018	Alustava tavoite 2019	Alustava tavoite 2020	Alustava tavoite 2021
- Työ- ja toimintaympäristö	3,65	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
- Vuorovaikutus ja viestintä	3,15	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,3
- Työnantajakuva ja arvot	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
- Sairauspoissaolot, tpv/htv	11	10	9	9	8	7	7
- Terveyspäiväprosentti (%) ²⁾	96	96	96,5	96,5	96,7	96,7	96,7
- Koulutustaso, indeksiluku	5,6	5,6	5,6	5,7	5,7	5,8	5,8
- Koulutus ja kehittäminen (työpäivät/htv)	2,6	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2
Muut							
Toimitilatehokkuus [tsto] ³⁾	21,06	19,56	19,56	19,56	15,00	15,00	15,00

¹⁾ Sovittaessa seurantamittareiksi. Lisätietoja: <http://www.vmbaro.fi/vmbaro-valtion-henkiloestoeekyselyjaerjestelmae>

²⁾ Laskenta: Mittari on niiden työpäivien % -osuus kokonaistyöpäivämäärästä, jotka eivät ole sairauspäiviä. Mittari on: 100,0 % - (sairauspäivien lkm: kaikkien työpäivien lkm)

³⁾ Senaatin HTH-järjestelmän tieto toimitiloja koskien.

Elintarviketurvallisuusviraston rahoituslaskelma sekä tuotto- ja kululaskelma on esitetty liitteessä 1.

3. SEURANTA JA RAPORTOINTI

Elintarviketurvallisuusvirasto toimittaa ministeriölle 31.8.2017 mennessä vuoden 2017 tulostavoitteiden toteutumista koskevan väliraportin tammi-kesäkuulta. Merkittävien poikkeamien osalta Elintarviketurvallisuusviraston tulee olla yhteydessä ministeriöön mahdollisimman pikaisesti. Tulostavoitteiden lopullinen toteuma raportoidaan osana tilinpäätöstä.

Tulostavoitteiden toteuman arvioinnissa ja väliraportoinnissa käytetään valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa: 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei ole toteutunut, 3 = Tavoite on toteutunut osittain, 4 = Tavoite on saavutettu, 5 = Tavoite on ylitetty.

Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus toimitetaan ministeriöön 28.2.2018 mennessä täydennettynä mahdollisilla tulosohjauksessa mainituilla lisätiedoilla.

Elintarviketurvallisuusviraston perustehtäviin vaikuttavien toimintaympäristön muutosten kuvaus (liite 2) sekä tulostavoitteet, niihin liittyvät toimenpiteet, tunnusluvut ja laskelmat päivitetään vuosittain.

Helsingissä 26 päivänä tammikuuta 2017

 Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio
 Maa- ja metsätalousministeriön puolesta

 Pääjohtaja Matti Aho
 Elintarviketurvallisuusviraston puolesta

Elintarviketurvallisuusviraston tulossopimus 2017–2021

LIITE 1: Tulostavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet, niiden aikataulus sekä tunnusluvut ja laskelmat

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus:

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden toteutumista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulus:
(Hallitusohjelman toimeenpanoon suoraan liittyvien toimenpiteiden selitteen loppuun merkintä (HO))

Toimenpide	Tulos-tavoite	2017	2018	2019	2020	2021
1. Hallituksen kärkihanke: Edistetään uusien vientimarkkinoiden avautumista ja vientiedellytyksiä yhteistyöllä elinkeinon kanssa (vientivalvontajärjestelmien käynnistäminen, ylläpito vastapakotteiden ajan, markkinoillepääsyhankkeiden edistäminen).	A21, A22, A23, A24, A41	x	x			
2. Hallituksen kärkihanke: Pienten ja keskiuurten elintarvikeyritysten osaamista elintarvikelainsäädännön soveltamisesta edistetään (pk-yritysten koulutuksen ja neuvonnan kehittäminen, elintarvikealan pk-yrityksen perustamisen helpottaminen, pk-yritysten vientiosaamisen parantaminen).	A21, A22, A23, A24 A41 A42 A45	x	x			
3. Hallituksen kärkihanke: Edistetään kiertotaloutta - Evira huomioi valvonnassa ja neuvonnassa sivuvirtojen ravinteiden käytön turvallisuuden ja lannoitteiden vaikutukset maaperään ja tuotannon laatuun. - Evira osallistuu kiertotaloushankkeisiin lainsäädännön ja tuotteiden asiantuntijana sekä avustaa ministeriötä EU-lannoiteasetuksen ja kansallisen lainsäädännön valmistelussa.	A24 A31 A32 A41 A42	x	x	x	x	
4. Toteutetaan zoonoosistrategian ja ruokapolitiittisen selonteon tavoitteita.	A22, A23, A4, A41, A44, A43, A45, B3, B5 A41, B5 A44, B3	x	x	x	x	x
Zoonoosistrategia: Zoonoosiriskien hallinta - Kotoperäisten EHEC tartuntojen hallitsemiseksi, selvitetään kotimaisten autojen yhteys ihmisillä todettuihin tartuntoihin ja ajankäsitetään naudantuotantoon liittyvä riskinhallinta Mikrobilääkeresistenssin torjunta - Tuotetaan suomesta eläinlajikohtaiset						

mikrobiääkekulutustiedot Toimintaedellytysten turvaaminen - Mikrobien laboratorioseurannassa siirytään WGS teknologiaan epidemioiden hallintaedellytysten turvaamiseksi - Tuotetaan kansallinen mikrobiologinen seurantatietovaranto ja siihen liittyvä sähköinen tiedonhallintajärjestelmä (MIBS), tietovarantoa avataan julkiseksi.	A43, B3, B5	x	x	x	x	x	x
	A45, B3	x	x	x	x	x	x
5. Edistetään eläinten hyvinvointia parantavien ja kuluttajalle uskottavien laatuajusteiden sekä hyvän käytännön oppaiden käyttöönottoa.	A40, A41	x		x		x	
6. Edistetään joustavuutta elintarvikelainsäädännön toimeenpanossa.	A11, A21, A23, A24, A41	x		x			
7. Jatketaan elintarvikepetosten torjunnan kehittämistä.	A2, A21, A22, A23, A24, A4, A41, A42, A43, A45	x		x		x	x
8. Tuetaan kasvinterveystoimijoiden riskinhallintaa.	A4, A39, A42, A43	x		x			
9. Valvonnan uudet toimintatavat, Valvojasta valmentajaksi – ohjelman mukaisesti.	A21, A23, A24, A41, A42	x		x		x	
10. Jatketaan elintarvikkeiden kemiallisten aineiden yhteisvaikutusten / altistuksen arviointia eri lähteistä.	A4, A41, A42, A45	x		x			
11. Kehitetään eläinterveyden ja erityisesti afrikkalaisen sikaruton ja lintuinfluenssan varautumisjärjestelmiä ja viestintää.	A2, A4, A39, A41, A42, A43, A45	x					
12. Osallistutaan eläinsuojeluvälönnon vaikuttavuuden selvittämiseen ja eläinten hyvinvoinnin tilanteen kokonaisarviointiin yhteistyössä Luken, Eläinten hyvinvointikeskuksen ja Helsingin yliopiston kanssa.	A4, A40, A41, A42, A45	x	suunnittelu	x	toteutus		
13. Valmistaudutaan eläinsuojelulain voimaantuloon.	A24, A40, A41, A42	x		x			
14. Osallistutaan elintarvikelain uudistamiseen.	A11, A21, A23, A24, A41, A42, A45	x		x			

15. Osallistutaan EU:n kasvinterveyslainsäädännön uudistamiseen.	A4, A24, A39 A42, A43	x	x	x	x	x
16. Osallistuminen GHSA:n Suomen terveysjärjestelmän JEE-arviointiin keväällä 2017 ja siitä aiheutuvien jatkotoimenpiteiden toteutukseen.	A4	x	x			
17. Jatketaan tietovarantojen avaamista ja hyödyntämistä viranomaistoiminnassa.	B3 B5	x	x	x	x	x
18. Edistetään asiantuntemustietojen torjuntaa.	A39	x	x	x	x	
19. Männyn siemenviljelysten uudistettujen käyttöalueemallien toimeenpano.	A31	x				
20. Asiakaspalvelujärjestelmän käyttöönotto.	B2	x				
21. Osallistutaan vuonna 2021 alkavan ohjelmakauden valmisteluun ja etukäteisvaikutukseen.	A1, A2, A3, A4, B1, B3	x	x	x		

Toiminnallinen tuloksellisuus:

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden toteutumista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulus:
(Hallitusohjelman toimeenpanoon suoraan liittyvien toimenpiteiden selitteen loppuun merkintä (HO))

Toimenpide	Tulos-tavoite	2017	2018	2019	2020	2021
22. Valmistellaan Mavin ja Eviran yhdistymistä siten, että uusi virasto voisi aloittaa vuoden 2019 alussa.	B2	x	x			
23. Toiminnallisten prosessien uudistamiseen käytetään kokonaisarkkitehtuuria. Kokonaisarkkitehtuurissa edetään kyvykkyyksitasolle 3.	B3, B4	x	x			
24. Otetaan käyttöön kansallisen palveluarkkitehtuurin palveluita (sekä muita JulkiCTn palveluita) ja integroidaan Eviran tietovarantoja ja palveluita palveluväylään.	B3	x				
25. Sähköisen asioinnin palveluita toimijoille lisätään: - Eivissä ja sovellus laajennetaan kuntien viranomaisten käyttöön. - Eläintenpitäjärekisteri, EPR.	B1, B2, B3, A4	x painopiste Elvi	x	x		
26. Siirretään nautarekisteri osaksi Eläintietojärjestelmää ja kehitetään sen sähköisiä asiointipalveluja.	B1, B2	x	x painopiste nauta	x		
27. Liitetään hevoseläintenpitäjät Eviran tietojärjestelmiin.	B1, B2	x	x			

Elintarviketurvallisuusviraston maksullista ja yhteisrahoitteista toimintaa koskevat keskeiset tunnusluvut, 1000 €

Tunnusluku	Toteuma 2015	Ennuste 2016	Tavoite 2017	Alustava tavoite 2018	Alustava tavoite 2019	Alustava tavoite 2020	Alustava tavoite 2021
Maksullinen toiminta							
- Julkisoikeudelliset tuotot yhteensä	18 714	18 683	18 683	18 683	18 683	18 683	18 683
- Kustannukset yhteensä (erillis ja yhteis)	19 237	18 683	18 683	18 683	18 683	18 683	18 683
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	- 523	-	-	-	-	-	-
- Kustannusvastaavuus, %	97	100	100	100	100	100	100
- Liiketaloudelliset tuotot yhteensä	2 306	2 519	2 184	2 184	2 184	2 184	2 184
- Kustannukset yhteensä (erillis ja yhteis)	2 736	3 095	2 760	2 760	2 760	2 760	2 760
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	- 430	- 576	- 576	- 576	- 576	- 576	- 576
Kustannusvastaavuus, %	84	81	79	79	79	79	79
Hintatuki ^{*)}	-	576	576	576	576	576	576
- Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	- 430	-	-	-	-	-	-
Yhteisrahoitteinen toiminta							
- Tuotot yhteensä, josta	898	800	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
- muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	323	300	400	400	400	400	400
- EU:lta saatava rahoitus	171	200	200	200	200	200	200
- muu valtiontalouden ulkop. rahoitus	404	300	400	400	400	400	400
- Kokonaiskustannukset	2 633	2 000	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
- Tuotot - kustannukset (=oma rahoitus)	-1 735	-1 200	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
- Kustannusvastaavuus, %	34	40	40	40	40	40	40

^{*)} hintatuen tarve jonka jälkeen kustannusvastaavuus 100 %

Voimavarojen hallinta:

Voimavarojen hallintaan liittyvien tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulus:
(Hallitusohjelman toimeenpanoon suoraan liittyvien toimenpiteiden selittävän loppuun merkintä (HO))

Toimenpide	Tulos- tavoite	2017	2018	2019	2020	2021
39. Toiminnan sopeuttaminen käytettävissä olevaan määrärahaan TA-määrärahan / kehityksen ylittävät tarpeet yhteensä, josta tietojärjestelmien kehittäminen Sopimuskaudella toteutetaan seuraavat toimenpiteet: - vuokratulujen alentaminen Siirtyvän erän käyttö TA-määrärahan / kehityksen ylittävät tarpeet yhteensä, joiden rahoitukseen haetaan keinoja yhdessä MMM:n kanssa	C1	0,420 0,420 0,000 0,420	4,509 3,709 0,200 0,000 4,309	3,000 1,700 1,000 0,000 2,000	1,000 0,000 1,000 0,000 0,000	1,000 0,000 1,000 0,000 0,000
40. Toteutetaan Eviran toimitilahanke.	C2	x				
41. Kehitetään edelleen Eviran sisäistä tukipalvelua ulkoisten rahoituskanavien hyödyntämiseksi.	C3	x				
42. Evira siirtyy prosessiorganisaatioon.	C4	x				
43. Viedään käytäntöön henkilöstöstrategia.	C5	x	x	x	x	
44. Evira osallistuu aktiivisesti maakuntatauudistuksen valmisteluun	C1	x	x	x		
45. Mukautetaan valvontajärjestelyt ja ohjaus maakuntatauudistukseen. - Hyödynnetään maakuntatauudistus Eviran johtamien prosessien tehostamisessa.	C4	x	x			

Elintarviketurvallisuusviraston rahoituslaskelma, 1000€

Rahoituslähde	Toteuma 2015	Ennuste 2016	Tavoite 2017	Alustava tavoite 2018	Alustava tavoite 2019	Alustava tavoite 2020	Alustava tavoite 2021
Toiminnan kokonaisrahoitus (tulot ja menot), josta	61 226	64 514	62 541	60 088	59 128	59 539	59 539
Toimintamenomomentin rahoitus yhteensä, josta	60 869	64 094	62 108	60 088	59 128	59 539	59 539
- Nettomääräraha / nettokäyttö	38 653	41 927	39 941	37 921	36 961	37 372	37 372
- Yhteisrahoitus valtion talousarviotalouden sisältä (LKP 3978)	323	300	400	400	400	400	400
- Yhteisrahoitus EU:lta (LKP 3971)	171	200	200	200	200	200	200
- Muu yhteisrahoitus valtion talousarvion ulkopuolelta (LKP:t 3970 ja 3979)	404	300	400	400	400	400	400
- Maksullinen toiminta (LKP 30 -alk.)	21 020	21 202	20 867	20 867	20 867	20 867	20 867
- Muut tulot (mm. muut 3-alk. sekä 50-, 60 ja 80-alk. LKP:t)	298	165	300	300	300	300	300
Muu valtion TA-rahoitus (muiden mom. määrärahat)	357	420	433				
Toimintamenomomentin rahoitus							
Nettokäyttö/ -käyttöarvio	38 653	41 927	39 941	37 921	36 961	37 372	37 372
TP/Budjetoitu/TAE	41 757	41 927	39 941	37 921	36 961	37 372	37 372
Edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha (arvio)	3 270	6 374	6 374	6 374	6 374	6 374	6 374
Seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha (arvio)	6 374	6 374	6 374	6 374	6 374	6 374	6 374

Elintarviketurvallisuusviraston tuotto- ja kululaskelma, 1000 € :

TOIMINNAN TUOTOT	Toteuma 2015	Ennuste 2016	Tavoite 2017	Alustava tavoite 2018	Alustava tavoite 2019	Alustava tavoite 2020	Alustava tavoite 2021
Maksullisen toiminnan tuotot	20 936	21 202	20 867	20 867	20 867	20 867	20 867
Vuokrat ja käyttökorvaukset	54						
Muut toiminnan tuotot	1 142	965	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300
TOIMINNAN KULUT							
Aineet, tarvikkeet, tavarat							
- Ostot tilikauden aikana	2 653	3 300	3 300	3 300	3 300	3 300	3 300
- Varastojen lisäys(-)/vähennys(+)	-6						
Henkilöstökulut	36 203	38 420	36 798	36 314	36 861	37 272	37 272
Vuokrat	7 209	6 302	6 300	6 100	5 300	5 300	5 300
Palvelujen ostot	13 460	14 978	14 526	12 757	12 050	12 050	12 050
Muut kulut	990	1 514	1 617	1 617	1 617	1 617	1 617
Valmistus omaan käyttöön (-)	-2 094	-2 388	-3 463	-3 210	-2 349	-2 192	-2 192
Poistot	2 489	2 752	3 428	3 680	3 517	3 334	3 199
Sisäiset kulut	39						
JÄÄMÄ I	-38 621	-42 711	-40 339	-38 391	-38 129	-38 514	-38 379
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	20						
SATUNNAISET TUOTOT JA -KULUT	-17						
JÄÄMÄ II	-38 618	-42 711	-40 339	-38 391	-38 129	-38 514	-38 379
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA -KULUT							
Siirtotalouden tuotot	99	100	100	100	100	100	100
Siirtotalouden kulut	-5 230	-5 900	-5 400	-5 400	-5 400	-5 400	-5 400

Elintarviketurvallisuusviraston tietohallinto ja muut perusrakenteet

1000€	Toteuma 2015	Ennuste 2016	Tavoite 2017	Alustava tavoite 2018	Alustava tavoite 2019	Alustava tavoite 2020	Alustava tavoite 2021
- Tietotekniikan käyttökulut (LKP mm. 4204, 4304, 4322x, 4323x, 43250, 43270)	3 556	4 112	4 633	4 800	4 800	4 850	4 850
- Tietotekniikkainvestoinnit (LKP 1120, 1140, 11490, 1255)	2 215	3 050	4 423	2 331	1 159	959	959
- Muut merkittävät investoinnit (Muut kuin tietotekniikka investoinnit) (LKP 11xx, 1190, ei 1120, 1140)	370	467	570	570	570	570	570

LIITE 2: Elintarviketurvallisuusviraston perustehtäviin vaikuttavan toimintaympäristön kuvaus

Eviran strategia 2014–2020: Toimintaympäristön analyysi ja muutokset

Kansainvälisen kaupan, väestön ja ilmastomuutosten vaikutukset

Globaali kauppa ja ilmastomuutos tuovat esille uusia riskejä ja lisäävät tunnistettujen riskien toteutumisen todennäköisyyttä Eviran toimialalla. Lisääntyvän ja vapautuvan kansainvälisen kaupan myötä ne riskit, jotka ovat tärkeitä eläinten, uusien kasvilajien, elintarvikkeiden, tuotteiden ja tavaroiden tai niiden raaka-aineiden alkuperämaissa, tulevat ajankohtaisiksi myös Suomessa. Lisäksi alkuperämaita voi olla useita. Elintarvikkeiden ja niiden raaka-aineiden hankinnan kansainvälistymisen seurauksena voi syntyä laajoja, useihin maihin ulottuvia ruokamyrkytysepidemiaita tai elintarvikkeiden kemiallista saastumista, joiden selvittäminen vaatii hyvää kansainvälistä koordinaatiokykyä ja epidemiologista osaamista. Kansainvälistyminen asettaa merkittäviä haasteita myös elintarvikkeiden riittävään rikollisuuden ehkäisemiselle. Ilmaston lämpeneminen lisää eläintautien, kasvintuhoojien sekä eläimistä ihmisiin tarttuvien tautien leviämisen riskiä. Hyönteisvälitteisten tautien sekä tuholaisten arvioidaan lisääntyvän Pohjois-Euroopassa. Muutokset maankäytössä ja luonnonvaraisten eläinten populaatioissa voivat myös edistää eläintautien ja kasvintuhoojien leviämistä.

Ikääntyneiden osuus Suomen väestöstä kasvaa. Tämä muuttaa elintarvikkeiden tautien ilmenemisen kirjoa. Kansainvälistyminen muuttaa ruokailutottumuksia ja –tapoja ja tuo mukanaan myös uusia eläintenpitokulttuureja. Ihmisten matkustaminen lisääntyy, mikä lisää osaltaan riskiä uusien eläintautien ja kasvintuhoojien kulkeutumisesta Suomeen.

Ruoan tuotanto kuluttaa luonnonresursseja. Tulevaisuudessa maailman kasvava väestö tarvitsee enemmän ruokaa. Maapallon väestön on arvioitu kasvavan kahdella miljardilla vuoteen 2050 mennessä. Yhä suurempi osa väestöstä nousee köyhyydestä keskiluokkaan, mikä lisää korkealaatuisten proteiinien kulutusta maailmanlaajuisesti. Elintarvikkeiden raaka-aineiden käyttö energian lähteenä niukentaa tarjontaa. Samanaikaisesti syntyy ruokajätettä huomattavia määriä kotitalouksissa, kaupan jakeluportaassa ja elintarviketeollisuudessa. Jätteiden määrän vähentäminen säästää luonnonresursseja ja hillitsee ilmastomuutosta.

Kiertotalous ja ravinteiden kierrätys lisääntyvät. Erialaisten sivutuotteiden ja jätteiden jatkojalostamisesta ja hyödyntämisestä syntyy uutta liiketoimintaa ja näitä tuotteita käytetään elintarvikkeissa mm. lannoitteina ja maanparannusaineina.

Elintarviketuotannon rakenne ja kuluttajien asenteet

Ruokaa voidaan valmistaa lähellä tuotetuista raaka-aineista, mutta merkittävällä osalla elintarvikkeista tuotantoketju ulottuu useaan maahan. Kotimaassa toimivat elintarvikealan toimijat, kuten valmistus, vähittäismyynti ja tarjoilu, ketjuuntuvat. Ketjut voivat olla ulkomaisessa omistuksessa ja toimia ylikansallisesti. Elintarvikkeiden myynti ja markkinointi tapahtuvat monikanavaisesti. Etämyynti eri kanavien välityksellä lisääntyy. Pitkän elintarviketuotantoketjun elintarviketuotantoketjun ja ravitsemuksellisuuteen liittyvä riskienhallinta on haasteellisempaa kuin yksinkertaisen ja lyhyen elintarviketuotantoketjun hallinta. Elintarviketoketut lisääntyvät. Tällöin jäljitettävyyden on erityisen tärkeää. Lähiruuan ja luomuruoan kulutus kasvaa. Luomuruoan kotimainen tuotanto lisääntyy ja lisäksi luomuruokaa tuodaan Suomeen.

Kuluttajat arvostavat elintarvikkeiden turvallisuutta ja elintarvikeketjun toiminnan luotettavuutta ja läpinäkyvyyttä. Kuluttajan kannalta on tärkeää, ettei häntä harhauteta ja että tiedot elintarvikkeesta ovat totuudenmukaisia. Elintarvikkeiden turvallisuuden perustana ovat puhtaat raaka-aineet, hyvä hygienia, kemiallisten ja mikrobiologisten vaarojen hallinta ja näihin liittyvä korkea ammattitaito. Kuluttajan luottamusta lisää luotettava, puolueeton ja avoin valvonta. Kuluttajien kiinnostus ja tarpeet monimuotoistuvat. Osa kuluttajista on hyvin kiinnostuneita erilaisista ruokaan liittyvistä asioista, kuten alkuperästä, eläinten hyvinvoinnista, terveysvaikutuksista ja mahdollisista vaaroista. Kaupungistuminen lisää kuluttajien omaa pienimuotoista ”alkutuotantoa” ja jakamistaloutta, mikä tuo haasteita riskien hallinnalle. Monikulttuuristuminen tuo uusia elintarvikkeita ja uusia toimijoita elintarvikealalle. Viranomais toiminnan haasteena on kaikkien edellä mainittujen suhteen välittää proaktiivisesti ja ymmärrettävästi sellaista tietoa, joka perustuu tosiasioihin, tunnistaa, tuo esiin todelliset riskit ja keinot hallita niitä, palvelee eri kuluttajaryhmien tarpeita ja on uskottavaa myös nettiviestinnän maailmassa. Elinkeino itse kehittää omia laatustandardeja varmistuakseen toimittajaketjunsä vastuullisuudesta. Näiden standardien hyödyntäminen viranomaisvalvonnan tukena lisääntyy.

Elintarvikkeet, niiden tuotanto, alkuperä ja valvonta samoin kuin eläinten hyvinvointi ja kasvinterveys kiinnostavat kuluttajia. Luotettavan tiedon tarve kasvaa julkisen keskustelun myötä. Kuluttajat odottavat viestinnältä laaja-alaista informaatiota ja toisaalta nopeaa tiedonvälitystä erityistilanteissa. Uudet yhteisölliset viestintämuodot haastavat perinteisiä viestintäkanavia, mikä kannustaa viranomaisia uudenalaiseen viestintään ja vuorovaikutukseen. Sidosryhmäyhteistyön ja viestinnän merkitys kasvaa. Toimijoiden ja viranomaisten yhteistyö ja vuorovaikutus lisääntyvät ja asiakkaiden rooli mm. valvonnan suunnittelussa vahvistuu. Viranomaisten rooli mahdollistajana lisääntyy ja toimijoiden oma vastuu säädösten vaatimusten täyttymissä kasvaa. Vaatimusten täyttäminen vahvistaa toimijoiden liikeloudellista kilpailukykyä.

Maatalouspolitiikka ja maatalouden rakennemuutos

Maatalouspolitiikalla pyritään varmistamaan elintarvikkeiden turvallisuuteen, tuotannon ympäristövaikutuksiin ja eettisyyteen liittyvien tekijöiden yhdenmukaisuus yhteiskunnan ja kansalaisten odotusten kanssa. Elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvä lainsäädäntö kytketty yhä yksityiskohtaisemmin yhteisen maatalouspolitiikan toteuttamiseen. Maataloustuotteiden ja tuotantopanosten hintavaihtelut markkinoilla voivat muuttaa nopeasti eri tuotantosuuntien kannattavuutta. Osalla eläintiloista on kannattavuusongelmia.

Kannattavuusongelmat heikentävät nuorten jatkajien kiinnostusta ryhtyä maatilayrittäjiksi. Heikko kannattavuus saattaa heikentää puhtaiden ja turvallisten tuotantopanosten käyttöä. Maatilojen määrä vähenee, keskimääräinen tilakoko kasvaa ja yksittäisiä huomattavan suuria tiloja perustetaan. Tilojen erikoistuminen tiettyyn tuotantovaiheeseen lisääntyä ja alueellista keskittymistä tapahtuu, mikä lisää haasteita eläintautien hallinnalle ja eläinten hyvinvoinnille.

Eviran organisaatioon liittyvä toimintaympäristö

Evirassa siirryttiin prosessiorganisaatioon 1.11.2016. Talous- ja henkilöstövastuut siirtyvät prosessien omistajille 1.1.2017 alkaen. Organisaatiomuutoksella pyritään vastaamaan jatkossa paremmin Eviran asiakkaiden ja sidosryhmien tarpeisiin. Prosessimainen työskentely tuo selkeyttä ja joustavuutta Eviran työskentelytapoihin sekä tehostaa toimintaa selkeästi määriteltujen vastuiden kautta.

Suomen kansantalouden kehitykseen ennustetaan pitkää matalan talouskasvun vaihetta. Valtiontaloudessa tämä tarkoittaa, että käytettävissä olevat resurssit eivät lisäänty. Eviran taloudellisen kehityksen odotetaan pysyvän jokseenkin vakaana. Valtion vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmalla tavoitellaan työn tuottavuuden parantamista.

Valtion sektoritutkimuksen organisointia ja rahoitusmallia uudistetaan, mutta Eviran odotetaan säilyvän itsenäisenä elintarvikeketjun valvontaan ja valvonnasta ja siihen liittyvästä analytiikasta ammentavaan tieteelliseen tutkimukseen ja riskinarviointiin keskittyvänä organisaationa.

Maakuntauudistuksen odotetaan tuovan viranomaisvalvonnan rakennetta yksinkertaistavia muutoksia, mutta toisaalta muuttavan viranomaisketjun ohjausrakennetta. Uudistus mahdollistaa ruokajärjestelmän valvonnan toimintatapojen ja rakenteiden modernisoinnin ja suurelkin muutokset. Kolmansien osapuolten suorittaman valvonnan ja tarkastuksen rooli kasvaa.

Elintarviketurvallisuuden varmistaminen ei ole mahdollista ilman tiivistä kansainvälistä yhteistyötä. Evira vaikuttaa EU:n verkostoissa sekä toimialan globaaleissa yhteistyöelimissä.